

Motion till riksdagen 2021/22:2581

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Mänskliga rättigheter i utrikespolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med mänskliga rättigheter i utvecklingsländer i högre grad ska prioritera de sociala och ekonomiska rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fler stater lever upp till FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bevara tyngden i begreppet mänskliga fri- och rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet i högre grad verka för och lyfta upp sambandet mellan att skapa grundläggande förutsättningar för kvinnor och deras möjlighet till utveckling och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet ge högre prioritet åt satsningar för att bekämpa könsrelaterat och hedersrelaterat våld samt människohandel och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i arbetet för flickors rättigheter i högre grad bör stödja insatser för att minska antalet flickaborter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad uppmärksamma och verka för barns rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att visa tydligt stöd för utsatta minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta initiativ till förhandlingar om ramverk för diplomatiska garantier om human behandling, efter brittisk modell, och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta initiativ till en internationell koalition med syftet att granska ledare som bistått Islamiska staten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt beakta bistånd och stöd till minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Kina och andra länder ansluter sig till Santiagokonventionen och tillkännager detta för regeringen.

Sociala och ekonomiska rättigheter

I regeringens arbete med mänskliga rättigheter finns ett tydligt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter, vilket är ett viktigt och bra arbete som Sverigedemokraterna stödjer. När det handlar om mänskliga rättigheter för människor i de minst utvecklade länderna menar vi att det kanske allra viktigaste arbetet är att verka för att ge människor fundamentala och grundläggande förutsättningar att över huvud taget ha möjlighet att förändra sin livssituation på olika områden.

Flertalet fattiga människor lever på landsbygden där tillgång till livsmedel, rent vatten och säker sanitet kan vara avgörande för att nå en utveckling på andra områden och att själv kunna kämpa för andra viktiga mänskliga rättigheter. Vi anser det därför viktigt att komma ihåg att även rätten till en skälig levnadsstandard, rätten till utbildning och rätten till hälsa är grundläggande mänskliga rättigheter enligt såväl FN:s allmänna förklaring av mänskliga rättigheter som den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Insatser för till exempel jordbruksutveckling för ökad livsmedelssäkerhet, rent vatten, grundläggande sanitet, utbildning och hälsa är också viktiga delar av arbetet för att främja mänskliga rättigheter.

Universella mänskliga fri- och rättigheter och upprätthållande av begreppet

Vi anser att grundläggande mänskliga fri- och rättigheter är universella, lika viktiga och gällande för alla människor oavsett var de bor. Med den utgångspunkten vill vi exempelvis verka för att fler länder lever upp till hela FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, istället för att med hänvisning till islam begränsa dessa i enlighet med Kairo-deklarationen som år 1990 antogs av ett antal muslimska länder. I ett mer svenskt sammanhang ser Sverigedemokraterna däremot risken att begreppet mänskliga rättigheter urvattnas när det flitigt används för att beskriva rättigheter som svenska politiska partier ser som i och för sig önskvärda, men vilka saknar grund i internationell rätt. Vi vill därför reservera det här begreppet för rättigheter som är internationellt erkända enligt exempelvis Europakonventionen.

Förutsättningar för jämställdhet

I regeringens jämställdhetsarbete framhålls kvinnors deltagande på den formella arbetsmarknaden och utmaningen i att motverka ekonomiskt utanförskap. I jämställdhetsarbetet i utvecklingsländer anser vi det viktigt att ge kvinnor de förutsättningar som

behövs för att de över huvud taget ska ha en möjlighet att kunna delta i utbildning och bli tillgängliga för den formella arbetsmarknaden.

Idag ägnar många kvinnor i utvecklingsländer en stor del av sin tid åt överlevnad i form av exempelvis hämta vatten och ved och trygga livsmedelsförsörjningen för familjen, vilket ofta sker under bristande sanitetsförhållanden som bidrar till ohälsa. Allt detta hindrar utvecklingen för kvinnor. Flickor måste stanna hemma för att hjälpa till med hushållsarbete istället för att gå till skolan och många barn blir sjuka och dör på grund av förorenat vatten. Flickor väljer till exempel hellre att stanna hemma än att gå till skolan på grund av avsaknad av grundläggande sanitet på skolan.

Regeringen bör i det svenska jämställdhetsarbetet och i internationella sammanhang tydligare lyfta fram detta samband i arbetet att skapa förutsättningar för kvinnor att kunna förbättra sina levnadsvillkor och utvecklas på samma villkor som män.

Våld mot kvinnor

I många länder har kvinnor en särskilt utsatt situation och utsätts för sexuella övergrepp och andra former av våldsyttningar, samtidigt som de ofta har dålig tillgång till rättsväsendet. Att kvinnor riskerar att utsättas för hedersmord, lynchning eller offentlig avrättning på grund av våldtäkt eller sex utanför äktenskapet är oacceptabelt och något som vi i Sverige bör ta starkt avstånd ifrån och rikta insatser för att bekämpa. Att det dessutom saknas skydd och rättssäkerhet för kvinnor när de utsätts för dylika övergrepp gör naturligtvis saken ännu sämre. Människohandel för sexuella ändamål innebär en grov kränkning av de drabbade. Att kvinnor och även män genom människohandel utnyttjas för sexuella ändamål är något som måste motverkas bl.a. genom internationell samverkan. Därför är detta insatser som i än högre grad bör prioriteras inom jämställdhetsarbetet.

Flickaborter

Enligt de grundläggande principerna i FN:s barnkonvention ska barnets rätt till liv och utveckling och barnets bästa vara vägledande i alla beslut som rör barn. I flera länder i världen, bland annat Kina och Indien, är det dock vanligt förekommande att flickor väljs bort genom aborter. Könnsselektiva aborter är fenomen som har sina rötter i ett klimat av diskriminering av kvinnor som strider mot grundläggande jämställdhetsvärderingar. Det kan också skapa obalans i antalet flickor och pojkar i de länder där könselektion är vanligt förekommande. Kina har som bekant stora problem med detta. Situationen kommer förhoppningsvis förbättras efter att Kina slopat ett barnsregeln men preferensen för pojkar är fortfarande djupt kulturellt rotad.

Sverigedemokraterna anser att Sverige i dialog med länder som exempelvis Kina, samt internationella aktörer som Unicef, bör verka för att minska antalet flickaborter. Sverigedemokraterna anser att det är en oacceptabel könsdiskriminering att flickor aborteras på grund av att de är just flickor och att detta ska motverkas. I arbetet för mänskliga rättigheter och barnens rättigheter för flickor borde det vara en mänsklig rättighet att inte aborteras för att man är av "fel" kön.

Barnens rättigheter

Sverigedemokraterna anser även att barnens rättigheter bör få ta en mycket större plats i utrikespolitiken än vad de har idag. Enligt organisationen Water Aid dör nästan 290 000 barn under fem år varje år av diarrésjukdomar orsakade av smutsigt vatten och dålig sanitet. Det är runt 800 barn per dag, 33 barn i timmen, ett barn varannan minut. Många barn är offer för de värsta formerna av barnarbete, sexuellt utnyttjande, olika former av våld och diskriminering, barnäktenskap och könsstympning. Att barn ska behöva utsättas för sådan behandling är ofattbart och något som måste motverkas. De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention om barnets rätt till liv och utveckling, och att barnets bästa ska vara vägledande i alla beslut som rör barn, ska vara centralt i arbetet för mänskliga rättigheter i andra länder.

Diplomatiska garantier om human behandling

I januari 2016 biföll Europarådets parlamentariska församling resolution 2091 och rekommendationer till ministerrådet 2084 om resande stridande i Syrien och Irak. I sina rekommendationer uppmanas medlemsstaterna att upprätta instrument för att underlätta återsändning av misstänkta såväl som dömda terrorister.

Utdrag från rekommendationerna till ministerrådet, ”Foreign Fighters in Syria and Iraq 2084”:

The Assembly invites the member States to work towards concluding agreements with third countries, the terms of which would guarantee:

6.1. that they stand ready to receive their nationals who have been expelled from Council of Europe member States on account of terrorist offences;

6.2. that, in accordance with international law, such persons will not be subjected to torture or capital punishment.

Även om utländska medborgare döms för mycket allvarliga brott eller misstänks utgöra ett hot mot rikets säkerhet finns det en överhängande risk att gärningsmannen ändå inte utvisas eftersom Sverige upprätthåller principen om non-refoulement, det vill säga att vi inte utvisar personer till länder där det råder osäkerhet kring huruvida den utpekade skulle utsättas för tortyr eller kränkande behandling om utvisningen verkställdes. Denna princip kan i sig anses vara sund och i allra högsta grad försvarbar.

Problemet som uppstår till följd av denna princip har uppmärksammats i ett flertal fall då bland annat irakisk säkerhetstjänst skarpt har kritiserat den svenska säkerhetspolisen för att den senare inte delat med sig av information om misstänkta IS-terrorister som rest från Sverige till Irak. Bakgrunden till att Säpo inte har velat dela denna information är att personer som döms för terrorbrott i Irak riskerar dödsstraff och att detta i så fall strider mot ovan nämnda princip.

Sverige låter sig på så sätt utnyttjas som en ”safe haven” av IS-terrorister, och dessutom riskerar vi att bli ett hot mot andra länder (som kanske lägger stora resurser i arbetet mot terrorn), eftersom vi i praktiken blir en fristad för terroristerna.

I Europadomstolens mål Abu Qatada mot Storbritannien hävdade gärningsmannen att utvisningen till Jordanien inte kunde verkställas eftersom han skulle utsättas för tortyr i hemlandets fängelse. Att tortyr är vanligt förekommande i jordanska fängelser var ostridigt i målet, men verkställighet accepterades ändå eftersom Jordanien utfärdade

en diplomatisk garanti om human behandling av gärningsmannen. Domstolen har vid flera tillfällen avvisat sådana garantier eftersom de inte ansetts trovärdiga, men i detta fall accepterades dessa garantier bland annat eftersom de var transparenta och detaljerade och utfärdade av högsta myndighet, och eftersom det fanns mekanismer för kontroll och uppföljning av deras efterlevnad.

Sverige måste därför följa Europarådets resolution och ta initiativ till ett bi- eller multilateralt ramavtal för utfärdande av sådana garantier, något som skulle möjliggöra ett svenskt återsändande av IS-terrorister som idag hindras.

Internationell koalition för att granska ledare som bistått Islamiska staten

Det är sedan länge känt att Turkiet under sitt nuvarande auktoritära styre har agerat antidemokratiskt och systematiskt förtryckt minoriteter och oliktankande grupper inom sitt lands territorium. Det är även vida känt att den turkiska staten har brutit mot internationell rätt genom militära interventioner i sina grannländer och att deras agerande i Syrien närmast är att betrakta som imperialism. Erdoğan's maktambitioner i det södra grannlandet går det således inte att ta miste på.

Under det syriska inbördeskriget har Turkiets samarbeten med och kopplingar till hårdföra islamistiska grupper successivt blivit allt tydligare, inte minst avseende al-Qaida-allierade grupper i Idlibprovinsen. Utländska jihadister har frekvent använt sig av Turkiet som transitland för att till slut nå sitt så kallade kalifat och ansluta till terrorgruppen. Syriska, och i huvudsak kurdiska, civila som önskat fly IS har stoppats vid den turkiska gränsen, och några har till och med skjutits ihjäl av turkiska gränsvakter. Kanske det främsta exemplet på detta var när civila kurder i gränsstaden Kobane lämnades att dö när de attackerades av IS från tre olika håll. Skadade IS-terrorister har vårdats på turkiska sjukhus för att sedan återvända till slagfältet med oförändrad lojalitet. Anklagelser har även riktats mot Turkiet för att ha rekryterat tidigare IS- eller al-Qaida-krigare för att fylla behovet av nya rebellkrigare i det syriska proxykriget. Olja och mycket mer har sålts till och via Turkiet från Islamiska staten, vilket också under åren har varit terrorgruppens främsta inkomstkälla.

Efter att Turkiet i strid mot internationell rätt invaderade norra Syrien har fångslade IS-terrorister dessutom lyckats fly, och många har inte helt oväntat tagit sig till friheten i Turkiet. Det har med andra ord under en lång period funnits skäl att ifrågasätta Turkiets inblandning i inbördeskriget och landets kopplingar till hårdföra islamister. Att belägrade IS-krigare återkommande vädjat om fri lejd till Turkiet visar också på vilka kopplingar som finns.

Om det bara var Turkiet och turkiska ledare som misstänktes för den här typen av kopplingar skulle det vara illa nog, men så är inte fallet. Stöd till vår tids brutalaste terrororganisation har funnits i en lång rad länder. Regeringen bör därför ta initiativ till en internationell koalition med syftet att granska länder och ledare som bistått Islamiska staten för att det internationella samfundet sedan ska kunna vidta lämpliga åtgärder.

Minoriteter

Ofta lyckas människor överleva svåra situationer för att de håller ihop. Det handlar om att de med gemensamma intressen väljer att samverka för sin egen, sin familjs och sitt folks skull. Det är inte heller särskilt konstigt, eftersom samarbete i alla tider gjort att människor har lyckats komma längre. Det finns dock ett betydande problem för minoriteter eftersom de, inte minst i länder med en stor etnisk, religiös eller kulturell mångfald, är betydligt färre till antalet jämfört med majoritetsfolket och därför ibland betraktas som något annat än tillhörande det aktuella landet.

Som exempel på utsatta minoriteter som är betydligt färre till antalet än andra i grupper i sitt land kan nämnas exempelvis yazidier, mandéer, turkmener, armenier, syrianer, judar, romer och shabaker i Irak och Syrien. Dessa tvingas idag utstå fruktansvärt förtryck. Kristna kan i många fall tillfälligt klara sig undan flykt, död eller att konvertera genom att betala ”jizya”, den muslimska skatt som exempelvis Islamiska staten inrättade när de erövat olika områden. Yazidier är extra utsatta, eftersom de ses som djävulsdyrkare, vilket legitimerar de mest fanatiska islamisterna att använda unga flickor och kvinnor som sexslavar och småpojkar som barnsoldater. I grund och botten har yazidier, enligt Islamiska staten, inte rätt att leva. Just minoriteter har därför, oavsett vilket land de kommer ifrån, det i många fall extra svårt när extremistgrupper far fram eller när landet styrs av totalitära, intoleranta och hänsynslösa ledare. Regeringen bör därför visa sitt tydliga stöd för utsatta minoriteter och särskilt beakta bistånd (och annat stöd) till minoriteter.

Organstöld

I Europa råder det en bred enighet kring vikten av att bekämpa handel av stulna mänskliga organ. 2015 inrättades därför den öppna Europarådskonventionen mot människohandel (CETS nr 216), även känd som Santiagokonventionen, som trädde i kraft 2018 och som en klar majoritet av Europarådets medlemsstater har undertecknat eller ratificerat. Trots detta faktum är organhandel fortfarande ett reellt problem varför det är många som med rätta oroas över de uppgifter som tyder på systematisk organstöld.

Kinesiska kliniker är flitiga med att marknadsföra sina tjänster världen över för att locka kunder till sina organtransplantationer. Det är för en enskild med internetuppkoppling lätt att finna kinesiska prislistor där utländska spekulanter kan erbjudas olika organ – en tämligen unik företeelse eftersom mänskliga organ är en akut bristvara världen över, även i länder där många är villiga att donera sina organ efter sin död.

I Kina ser vi dock närmast obefintliga väntetider och den som är villig att betala kan få ett operationsdatum inplanerat i detalj. Otaliga vittnesmål har kunnat peka på en fasansfull verklighet för offren för denna organstöld, som inte bara utgörs utav dödsdömda brottslingar, utan även av samvetsfångar fängslade på basis av vilken grupp de råkat tillhöra. Så kallade Falun Gong-anhängare, kända för att vara extra hälsosamma, har på flera håll pekats ut som särskilt utsatta då deras organ är extra lukrativa. I likhet med andra offer för detta barbari tvingas de till vävnads- och blodtest redan innan de mördas, i syfte att säkerställa att organen som ska stjälas passar köparen. Smärtstillande preparat under processen lyser, enligt vittnen, även med sin frånvaro.

Som en konsekvens av de rapporter vi sett på senare tid valde den amerikanska kongressen att under 2020 ta fram en lagstiftning (Stop Forced Organ Harvesting Act of

2020) och en liknande lagstiftning antogs i det brittiska parlamentet. Därtill har länder som Israel, Spanien och Italien kriminaliserat så kallade organresor. I samtliga fall har man kunnat konstatera att det handlar om en institutionaliserad verksamhet som är väldokumenterad. Det finns med andra ord inte något tvivel om dess existens.

Organhandel, så även den mest hänsynslösa typen som vi får höra om från Kina, förekommer också i andra länder. Det finns därför goda skäl att återkommande lyfta detta problem inom det internationella samfundet i syfte att samla gemensamma ansträngningar mot denna fruktansvärda företeelse. Det minsta vi kan förvänta oss är att länder som motsätter sig detta verkar för att samtliga länder, inte minst Kina, ansluter sig till Santiagokonventionen. Regeringen bör verka för det.

Markus Wiechel (SD)

Björn Söder (SD)

Mats Nordberg (SD)